

Startnotitie Toekomstvisie Ridderkerk

Versie 6.0 Datum 3 november 2015

wat willen we bereiken?
(doel)

1. Een integraal, richtinggevend en breed gedragen beleidskader dat leidend is bij de keuzes die gemaakt moeten gaan worden binnen het fysieke domein.
2. Een dynamisch uitvoeringsprogramma waarin per doelstelling uit de toekomstvisie staat beschreven wat er concreet voor wordt gedaan om die te bereiken en het mogelijk maakt om in te spelen op ontwikkelingen.

wat gaan we daarvoor doen?
(resultaat)

Welke ontwikkelingen zien we op technologisch, economisch, sociaal-maatschappelijk en ruimtelijk gebied? Wat vinden wij als Ridderkerk belangrijk, welke kernwaarden willen we behouden, ontwikkelen en/of benoemen?

De toekomst voorspellen is lastig. Precies voorspellen wat er komen gaat, is vrijwel onmogelijk. Wel kunnen we met elkaar in gesprek gaan om te kijken wat er allemaal gebeurt in de wereld.

Daarvoor willen wij 2 wegen bewandelen en komen tot:

1. Een integrale toekomstvisie voor Ridderkerk (2035): een strategische lange termijn visie met hierin alle elementen die van belang zijn voor de inrichting van het fysieke domein. Hiermee wordt tevens de gemeentelijke omgevingswet opgesteld en spelen we in op de ontwikkelingen en vereisten van de Omgevingswet.
2. Een dynamisch uitvoeringsprogramma waarin per doelstelling uit de toekomstvisie staat beschreven wat er concreet voor wordt gedaan om die te bereiken en het mogelijk maakt om in te spelen op ontwikkelingen.

De tijdspanne van het dynamische uitvoeringsprogramma omvat een periode van 4 jaar en kan eenvoudig worden aangepast aan gewijzigde omstandigheden of inzichten zonder dat hiermee afbreuk wordt gedaan aan de toekomstvisie.

waarom is het nodig?
(probleem)

- Op het gebied van duurzaamheid hebben de ontwikkelingen de afgelopen jaren niet stilgestaan. Denk hierbij niet alleen aan de ontwikkelingen op het technisch gebied, maar zeer zeker op het sociale vlak, zoals de belangstelling voor gezondheid en sociale contexten.
- In het ruimtelijk domein staan er grote veranderingen voor de deur. De nieuwe Omgevingswet is per 2018 van kracht. Net als bij de decentralisaties in het sociale domein ligt ook aan de Omgevingswet de filosofie ten grondslag dat inwoners meer en beter in hun eigen kracht gezet worden. Deze gedachte ontbreekt nog volledig in de structuurvisie uit 2009.
- In de Structuurvisie 2009 ontbreken alle recentelijke ontwikkelingen binnen het sociaal domein, de decentralisaties. Dit terwijl deze op onderdelen wel (sterk) van invloed zijn op het fysieke domein.
- De structuurvisie dateert van voor de economische crisis. Doordat de financiële situatie sindsdien behoorlijk veranderd is, kunnen we verschillende zaken uit de

Structuurvisie 2009 nu niet meer uitvoeren.

- Binnen de regio ontwikkelen zaken op diverse ruimtelijke gebieden zich relatief snel. Denk hierbij aan mobiliteit, maar ook woningbouw of openbaar vervoer. Een visie waarin duidelijk is wat Ridderkerk op deze vlakken wil, is essentieel voor de positionering van Ridderkerk in de regio.
- Binnen de huidige visie lopen visie, ambities en projecten door elkaar. Er is daarom behoefte aan een duidelijke scheiding tussen visie en uitvoering.

In de bijlage wordt de vraag 'waarom is het nodig' nader toegelicht.

waarom moet het juist nu?
(aanleiding)

De nieuwe Omgevingswet is per 2018 van kracht. Met de ontwikkeling van de toekomstvisie kan hierop vroegtijdig worden geanticipeerd. De visie van de nieuwe Omgevingswet is de samenleving meer in haar kracht stellen, maar wij als overheid moeten hier wel handreikingen voor bieden. Een toekomstvisie geeft een kader voor ontwikkelingen.

Door nu te starten met een toekomstvisie kan er voor worden gezorgd dat Ridderkerk haar omgevingsvisie tijdig klaar heeft en hier een dynamische uitvoeringsagenda voor heeft opgesteld.

waar moeten we op letten? (risico's en neveneffecten)

- a. Inspelen op de Omgevingswet (2018). Er zijn op onderdelen nog onduidelijkheden rondom de Omgevingswet. Door nu te starten met het ontwikkelen van de omgevingsvisie lopen we vooruit op de doorontwikkeling van de Omgevingswet. Dit biedt vooral kansen, maar brengt het risico met zich mee dat de visie in de loop van de tijd nog aanpassingen of aanvullingen nodig heeft.
- b. Politieke dynamiek: we moeten zorgen voor een breed gedragen toekomstvisie. Hierdoor kan de visie overeind blijven staan in de politieke dynamiek. Het onderliggende uitvoeringsprogramma biedt de gewenste ruimte om in te spelen op gewijzigde omstandigheden of inzichten.
- c. Flexibiliteit in het proces: het proces is een belangrijk onderdeel van het project. We moeten ruimte voor discussie houden en indien nodig het proces bijstellen.
- d. Hoewel de Structuurvisie 2009 niet meer voldoet, heeft deze nog veel elementen in zich die goed te gebruiken zijn voor de toekomstvisie. Hetzelfde geldt voor het onderzoeksmateriaal waarop de Structuurvisie 2009 is gebaseerd.
- e. Big data. Er zijn heel veel in- en externe gegevens beschikbaar als onderbouwing van de toekomstvisie. Het is zaak om kritisch te zijn op de data die gebruikt worden en de wijze waarop.
- f. Aansluiting houden bij de acties uit het coalitieakkoord en het collegeprogramma 2014 – 2018.

wat hoort niet bij dit project?
(afbakening)

Uitvoering en monitoring van de toekomstvisie en van het uitvoeringsprogramma vallen niet onder dit project. Dit geldt ook voor onderliggende visie- en strategiestukken zoals de woningbouwstrategie.

Planning

Wanneer		Wat
2015	3 november	Startnotitie @ college
	10 december	Startnotitie @ raad
2016	Januari	Ambtelijke startbijeenkomst en – evaluatie
	Februari	Brede startbijeenkomst
	Maart – Juni	Input verzamelen
	Juli – Oktober	Schrijven & feedback ophalen
	November – December	Besluitvorming

wie doet er mee? (participatie)

Voor de ontwikkeling van de toekomstvisie wordt een beroep gedaan op de inbreng vanuit het college, de raad, inwoners, ondernemers, partners, participatieplatforms, de ambtelijke organisatie en eventueel externe deskundigheid. Ook is het voor het draagvlak en de aansluiting goed om in gesprek te gaan met de provincie, het Rijk en de regio (MRDH).

Waar mogelijk wordt hierbij aangesloten op het gedachtegoed en de nog in ontwikkeling zijnde werkwijze van het project '*van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie*'. Dit niet alleen met als doel om een breed gedragen en herkenbare toekomstvisie te creëren, maar ook om initiatieven en eigenaarschap te bevorderen.

Er kan ook aan worden gedacht om de maatschappelijke partners te vragen om ons mee te nemen in hun visie op 2035. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de onderwijssector met hun visie 'Onderwijs 2032'.

Bij de ontwikkeling van het onderliggende uitvoeringsprogramma wordt een beroep gedaan op de input vanuit het college, de raad, de participatieplatforms en de ambtelijke organisatie.

Om er voor te zorgen dat de raad bij beide trajecten zowel inhoudelijk als procesmatig goed en volledig betrokken is, wordt er vanuit de raad een kerngroep gevormd. Dit naar het voorbeeld van de aanjaaggroep bij het project '*van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie*'.

communicatie

Naast de communicatie in en rondom de bijeenkomsten met de kerngroep, worden er in het proces meerdere informele bijeenkomsten met de raad en de ambtelijke organisatie georganiseerd. Het gaat hierbij in ieder geval om bijeenkomsten bij de start van het ontwikkeltraject en bij het ophalen van feedback op de concept visie.

Daarnaast worden lopende het proces diverse (interactieve) bijeenkomsten georganiseerd met een specifiek doel en/of thema. Hierbij moet worden gedacht aan een startbijeenkomst om hoofdthema's en ontwikkelingen te benoemen en vervolg bijeenkomsten om deze verder uit te diepen.

De externe communicatie over het proces, de voortgang en de resultaten loopt via de (gemeentelijke) website en het Gemeentejournaal.

evaluatie

De voortgang van het proces wordt besproken met de verantwoordelijke portefeuillehouders, de heer Smit en de heer Japenga.

wat hebben we voor het project nodig?
(randvoorwaarden)

- Projectorganisatie
  - o (Ambtelijke) capaciteit t.b.v. organisatie, inhoud, vormgeving en uitvoering. Wanneer dit ten koste gaat van capaciteit voor reguliere werkzaamheden, dient deze capaciteit vanuit het project met externe krachten te worden gecompenseerd.
  - o (Ambtelijke) expertise.
- Budget

Het benodigde budget is opgenomen in de begroting 2016.

heeft het project draagvlak?
(haalbaarheid)

Het project heeft bestuurlijk draagvlak.
Het project heeft binnen en buiten de organisatie draagvlak, omdat men hecht aan een (actuele) visie op de gemeente. Een gezamenlijke visie is van belang voor draagvlak en voor de koers die wordt uitgezet en de inzet van partijen daarbij.

Afdeling:
Strategie

Ambtenaar:
D. Harthoorn
R. Luijendijk

Datum:

Opdrachtgever:
(beslisser-s):